

Notat

Orientering om yderligere ekspropriation ved Margrethholm

Teknik- og Miljøudvalget orienteres om, at Teknik- og Miljøforvaltningen igangsætter nødvendig ekspropriation af yderligere areal for at gennemføre krydsprojektet Refshalevej/Forlandet, da en frivillig aftale ikke har været mulig. Borgerrepræsentationen har tidligere godkendt en mere omfattende ekspropriationssag i projektet, og denne mindre ekspropriation skal ses i forlængelse heraf. Der er en række risikofaktorer mht. påvirkning på tidsplanen, herunder grundejeres klageret over dispensation fra fredning og afviklingen af arrangementer på Refshaleøen.

Sagsfremstilling

I Overførselssagen 2020-2021 (BR 22. april 2021) (A, B, C, F, O, V og Kaare Traberg Smidt) blev der afsat 10 mio. kr. til projektering og udførelse af forbedrede krydsningsforhold på Refshalevej og Forlandet, hvor alle midlerne var stjernemarkert og dermed frigivet med vedtagelsen.

Med projektet ombygges krydset Refshalevej/Forlandet blandt andet med et signalanlæg og en direkte kobling for cyklister og gående fra Margretholmen som et fjerde ben i krydset.

Den nye cykel- og gangforbindelse mellem krydset og Margretholmen går over privat grund. Det er i den forbindelse nødvendigt at igangsætte to ekspropriationer fra tilstødende matrikler.

Borgerrepræsentationen har tidligere godkendt igangsættelsen af den ene, som er en mere omfattende ekspropriation i projektet (BR 1. februar 2024). Teknik- og Miljøudvalget orienteres hermed om igangsættelsen af en yderligere ekspropriationssag vedr. matrikel 650a Christianshavns Kvarter.

Teknik- og Miljøforvaltningen vurderer, at igangsættelsen af denne nye og mindre omfattende ekspropriation bør ses i forlængelse af den første, eftersom gennemførelsen af projektet afhænger af erhvervelsen af areal fra de to matrikler.

Borgerrepræsentationen forventes at skulle tage endelig stilling til begge ekspropriationer i efteråret 2025.

09-04-2025

Sagsnummer i F2
2025 - 1850

Dokumentnummer i F2
179451

Sagsnummer i eDoc
2025-0028592

Mobilitet, Klimatilpasning og Byvedligehold

Islands Brygge 37
2300 København S

EAN-nummer
5798009809452

Tidligere ekspropriationssag

For at sikre det nødvendige areal til at etablere cykel- og gangforbindelsen og tilkoblingen til krydset, har Borgerrepræsentationen tidligere godkendt at Teknik- og Miljøforvaltningen igangsætter ekspropriation af et areal på ca. 300 m² fra matr.nr. 651 Christianshavns Kvarter (Vandflyverhangaren) (BR 1. februar 2024), jf. bilag 4.

Ny ekspropriationssag

For at etablere cykel- og gangforbindelsen og tilkoblingen til krydset, er der også behov for at erhverve et areal på 80 m² fra matr.nr. 650a Christianshavns Kvarter, som støder op til, jf. bilag 4.

Teknik- og Miljøforvaltningen har haft en forventning om at kunne indgå en frivillig aftale om arealoverdragelse med matrikelejerer Den Overordnede Grundejerforening Margretheholmen (DOGM). Det har imidlertid vist sig ikke at være muligt, da DOGM har udtrykt utilfredshed med løsningen, da der fremadrettet vil være kørsel til Vandflyverhangaren via Flyhangargade. Flyhangargade har indtil videre været en lukket vej med parkering. Forvaltningen vurderer at den øgede trafikmængde er yderst begrænset og har ingen konsekvens for trafiksikkerheden.

DOGM har foreslået en alternativ løsning med direkte tilkobling til eksisterende stisystem for at minimere erhvervstrafik gennem beboelsesområdet, og fordi de mener det er en bedre løsning trafikalt og trafiksikkerhedsmæssigt.

Teknik- og Miljøforvaltningen har set på muligheden for at efterkomme ønsket, men det vurderes, at indfaldsvinklen fra stien vil forringe oversigtsmulighederne i krydset mht. bilers udsyn til cyklister fra området. I stedet kobler løsningen stisystemet til det kommende fortov og cykelsti ved hjælp af ramper, som muliggør krydsning med cykler fra det tilstødende stisystem, jf. bilag 3 Samtidigt vurderer forvaltningen, at en stor del af de cyklende fra Margretheholmen alligevel vil benytte Flyhangargade for at komme bedre ind i krydset.

Eftersom en frivillig aftale ikke har været mulig, er det nødvendigt at ekspropriere arealet, for at lave cykel- og gangforbindelsen mellem krydset og Flyhangargade.

Fredningsforhold

Projektet ligger i et fortidsmindebeskyttet område, der er reguleret af omfattende fredninger.

Cykel- og gangforbindelsen mellem Refshalevej og Flyhangargade går over areal omfattet af fortidsmindebeskyttelseslinjen. Københavns Kommune er myndighed og administrerer fortidsmindebeskyttelseslinjen. Teknik- og Miljøforvaltningen er i gang med at afklare om, hvorvidt projektet kræver dispensation fra fortidsmindebeskyttelseslinjen. Hvis projektet kræver dispensation, kommer den til at tage udgangspunkt i Slots- og Kulturstyrelsen tidligere dispensation til selve fortidsmindefredningen, jf. bilag 4.

Grundejere kan påklage dispensationen, hvilket har opsættende virkning og vil i så i fald forsinke ekspropriationsprocessen og projektet.

Politisk handlerum

Det er ikke muligt at ekspropriere et mindre areal end foreslået, hvis projektet skal gennemføres. Det skyldes de fysiske rammer og gældende fredningsforhold i området, som medvirker, at der ikke findes andre mulige fysiske løsninger på de sikkerheds- og tryghedsmæssige udfordringer for de bløde trafikanter.

Videre proces

Når Teknik- og Miljøudvalget er orienteret igangsætter Teknik- og Miljøforvaltningen ekspropriationen af matr.nr. 650a. Den endelige godkendelse af begge ekspropriationer i forbindelse med projektet indstilles samlet til Borgerrepræsentationen i løbet af efteråret 2025. På samme møde vil forvaltningen give status på alle delprojekterne, herunder afklaringen vedr. dispensation fra fortidsmindebeskyttelseslinjen.

Godkendes begge ekspropriationer endeligt, forventer Teknik- og Miljøforvaltningen at gå i anlæg i oktober 2025.

Peter Højer
Vicedirektør

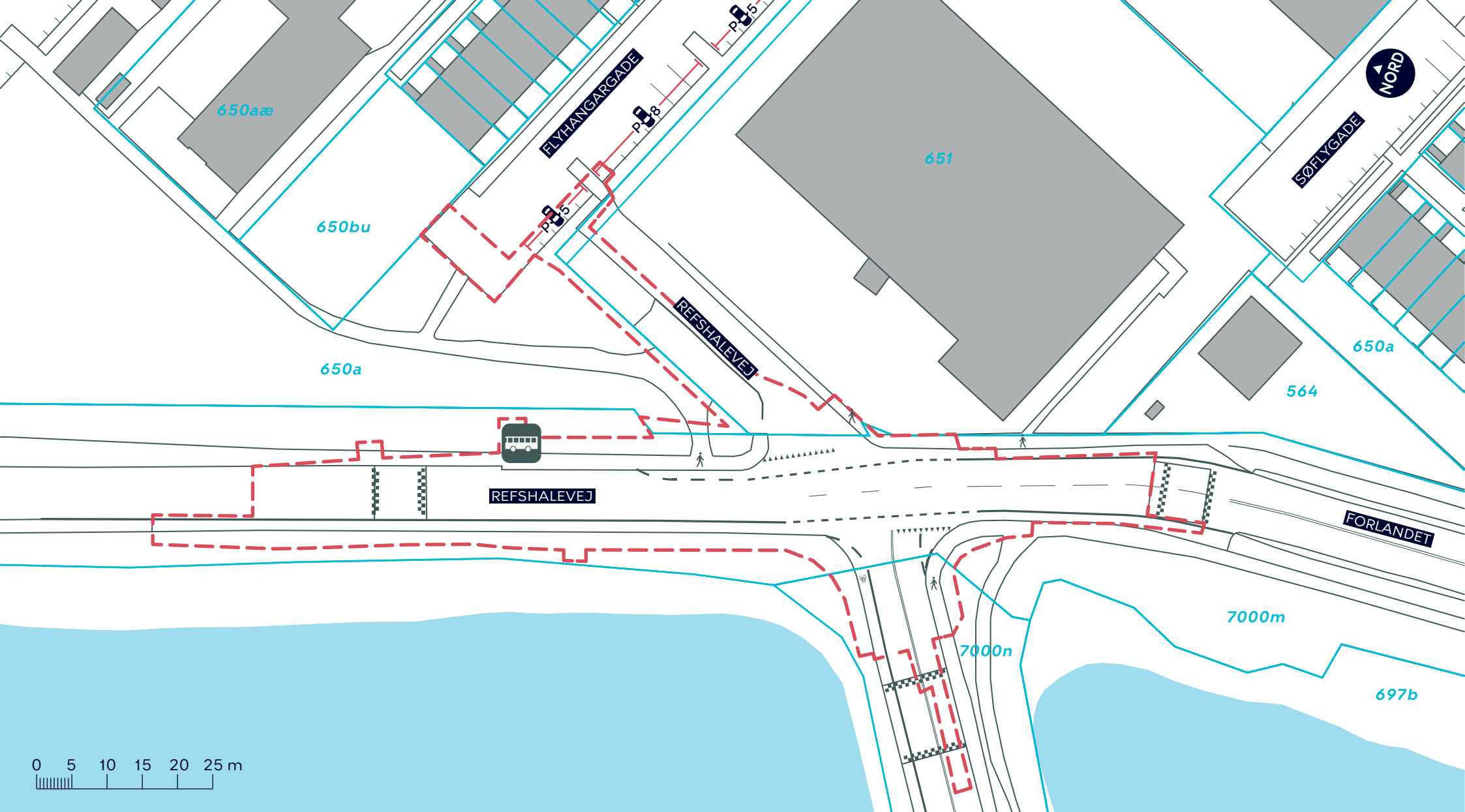

REFSHALEVEJ/FORLANDET

Indre By
Oversigtskort

BILAG 1

--- Anlægsområde

Fortov

Matrikel

Busstoppested

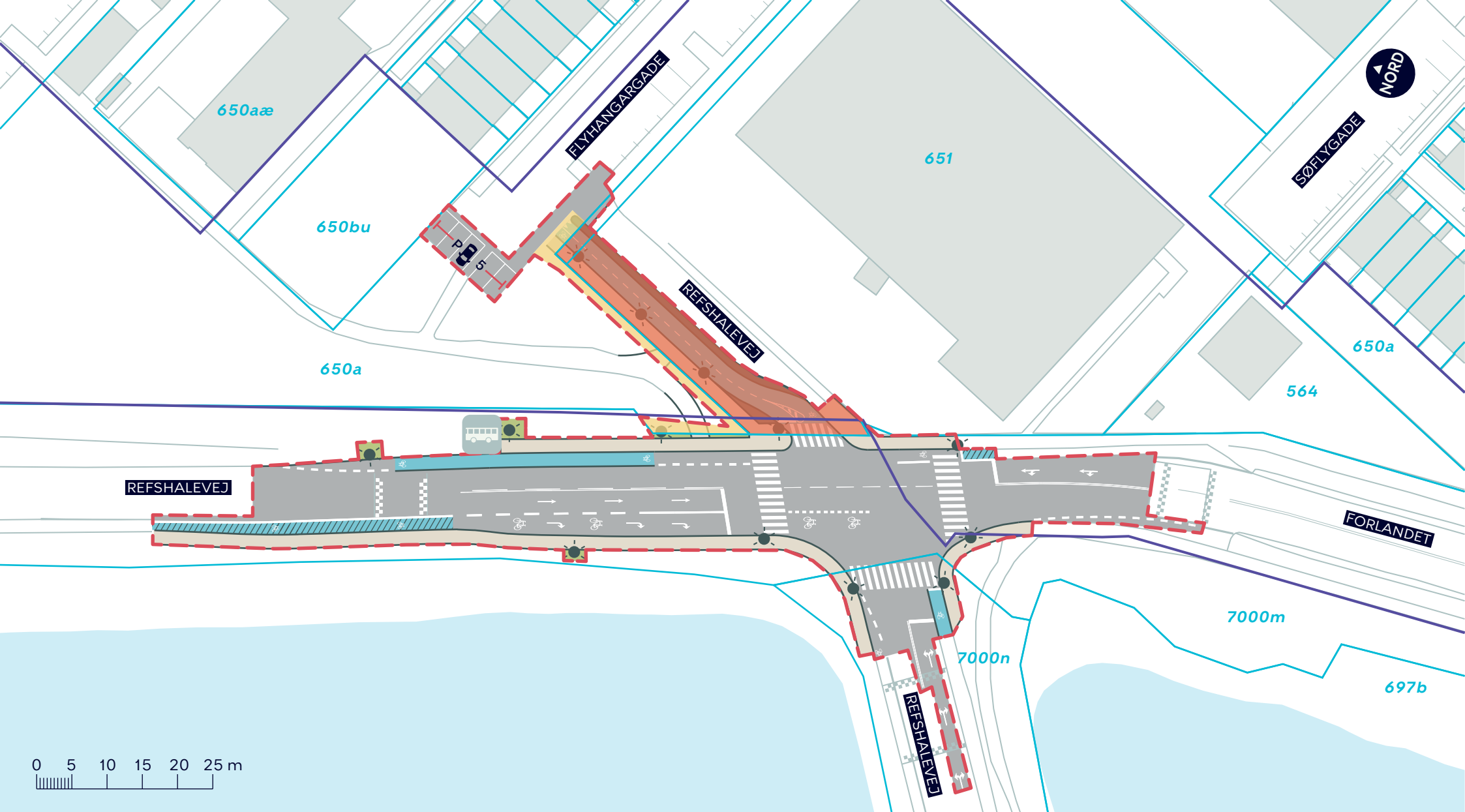
REFSHALEVEJ/FORLANDET

Indre By

Eksisterende forhold

BILAG 2

--- Anlægsområde

xxx Matrikel

Fortov

Cykelsti

Cykelbane

Fortidsmindebeskyttelseslinje

Permanent arealerhvervelse ved ekspropriation jf. BR 1. februar 2024. Ikke endeligt vedtaget

Areal der behandles i denne orientering. Permanent arealerhvervelse ved ekspropriation. Areal 80m²

Eksisterende busstoppested

Belysning

REFSHALEVEJ/FORLANDET

Indre By

Projektforslag inkl. nye skel

BILAG 3

Bilag 4

Kronologisk gennemgang af projektet og ændringer ifm. dialog med Slots- og Kulturstyrelsen

Budget 2019

I Budget 2019 (BR 4. oktober 2018) (A, B, C, F, I, O og V) blev der afsat 1,0 mio. kr. til en foranalyse af forbedring af cykel- og gangforhold på Refshalevej. Baggrunden var behovet for at forbedre de trafikale adgangsforhold til og fra området Margretheholm og Refshaleøen særligt for cyklende og gående grundet det stigende antal indbyggere, pendlere og skolebørn.

Foranalysen blev berosat grundet anlægsloftet (BR 26. september 2019), og projektet blev igangsat med anlægsloftets ophør (TMU 20. april 2020).

Overførselssagen 2020-2021

I Overførselssagen 2020-2021 (BR 22. april 2021) (A, B, C, F, O, V og Kaare Traberg Smidt) blev der bevilget 10,1 mio. kr. til fire initiativer, som skal forbedre trygheden for fodgængere og cyklister på Refshalevej og Forlandet. Initiativ 1-3 indgik i foranalysen vedtaget ved Budget 2019. Hele bevillingen blev stjernemarkeret og dermed frigivet med vedtagelsen af sagen.

Alle initiativer er inden for fortidsmindefredningen eller beskyttelseslinjen, og arbejdet skulle derfor foregå i dialog med Slots- og Kulturstyrelsen, og initiativ 1-3 forudsætter derudover dispensation fra fredningen.

Initiativ 1: Krudtløbsvej-Refshalevej, signalanlæg (delprojekt 1)

Projektet blev besluttet med en bemærkning om, at initiativet etableres under forudsætning af, at der kan sikres tilstrækkeligt areal til formålet.

Initiativ 2: Refshalevej, analyse (delprojekt 2)

Projektet bestod af en analyse af løsninger til forbedret sikkerhed på en smal strækning på Refshalevej og muligheden for udvidelse af vejprofilen på større dele af strækningen for at sikre bedre adskillelse af motortrafikken og cyklende/gående. Med initiativet blev kun afsat midler til projektering.

Initiativ 3: Refshalevej-Forlandet, signalanlæg (delprojekt 3)

Projektet blev besluttet med en bemærkning om, at initiativet forudsætter, at der lukkes for motorkøretøjer i ind-/udkørslen til Vandflyverhangaren, og der i stedet etableres en adgang for cyklister/cykelsti. Det

23-01-2025

Sagsnummer i F2
2025 - 1850

Dokumentnummer i F2
179451

Sagsnummer i eDoc
2025-028592

Mobilitet, Klimatilpasning og Byvedligehold

Islands Brygge 37
2300 København S

EAN-nummer
5798009809452

medfører, at krydset bliver trebenet. Dette kræver en afklaring af vejadgange til området, en matrikulær kortlægning af mulighederne samt eventuelle privatretlige aftaler med grundejere.

Initiativ 4: Margretheholmsvej-Forlandet, ombygning (delprojekt 4)
Stækningen ombygges, bl.a. ved kørebaneindsnævring og flytning af krydsningsheller. Krydset Margretheholmsvej-Forlandet ligger uden for fortidsmindefredningen og er dermed ikke underlagt samme fredningsmæssige beskyttelse, som arealerne inden for fortidsmindefredningen i initiativ 1-3. Dog ligger krydset stadig inden for beskyttelseslinjen til fortidsmindet. Det medfører, at kommunen efter en konkret vurdering kan dispensere, hvilket Slots- og Kulturstyrelsen dog har mulighed for at klage over til Miljø- og Fødevareklagenævnet, hvis de er uenige i kommunens afgørelse, ligesom andre parter har mulighed for at klage.

Teknik- og Miljøudvalget, 21. juni 2021, orientering om foranalyse for forbedring af cykel- og gangforhold på Refshalevej

Teknik- og Miljøudvalget orienteres om resultaterne af foranalysen, vedtaget ved Budget 2019, for forbedring af cykel- og gangforhold på Refshalevej. Foranalysen blev gennemført i vinteren 2020/2021 og foråret 2021. Der blev udarbejdet et dispositionsforslag, og forvaltningen udarbejdede et budgetnotat til forhandlingerne om Budget 2022 med de initiativer, der ikke blev vedtaget ved Overførselssagen 2020-2021.

Budget 2022

I Budget 2022 (BR 7. oktober 2021) (A, B, F, Ø, Å, V, O, Q og Kaare Traberg Smidt) blev der bevilget 1,2 mio. kr. til to yderligere initiativer på Refshalevej, som skal forbedre forholdene for cyklister. Det ene, i krydset Prinsessegade/Refshalevej, ligger geografisk langt fra de andre delprojekter og udføres derfor separat. Det andet, på Refshalevej mellem Krudtløbsvej og Refshaleøen, blev lagt ind under det samlede projekt. Hele bevillingen blev stjernemarkert og dermed frigivet med budgetvedtagelsen.

Ombygning af Refshalevej mellem Krudtløbsvej til Refshaleøen (delprojekt 0).

Strækningen får bump, cykelbane og skilte med anbefalet 30 km/t. Tiltagene øger trafiksikkerheden og trygheden for cyklister. Kommunen har driftsansvaret og plejeplichten for fortidsminder på kommunens egne arealer, hvorfor voldanlægget fældes og slås, så kommunen efterlever kravene i dispensationen.

Orientering på TMU-portalen, 11. marts 2022

Teknik- og Miljøforvaltningen orienterede om, at forvaltningen igangsatte færdigprojektering og anlæg af delprojekt 4, i krydset Margretheholmsvej/Forlandet og krydset Norddysse/Forlandet.

Det var på forhånd afgjort af Københavns Kommunes byggemyndighed, at projektet ikke kræver dispensation fra fortidsmindebeskyttelseslinjen, da projektet ligger inden for eksisterende vejanlæg.

Orientering på TMU-portalen, 31. januar 2023

Teknik- og Miljøudvalget orienteres om, at delprojekt 0 og delprojekt 1 etableres. Delprojekt 1 dog med en alternativ løsning, da der ikke var blevet givet den nødvendige dispensation fra fredningsmyndighederne, og da forudsætningerne i krydset desuden har ændret sig. Derudover orienteres udvalget om, at delvis dispensationen givet af Slots- og Kulturstyrelsen for delprojekt 2 og delprojekt 3 påklages, da der ikke frigives tilstrækkeligt areal til at etablere løsningerne.

Budget 2024

I Budget 2024 (BR 5. oktober 2023) (A, B, C, F, I, O, V) blev der bevilget 5,6 mio. kr. til anlæg af midlertidige tiltag inden for det eksisterende vejareal, indtil der er klarhed om den endelige vejbredde på strækningen Refshalevej/Forlandet til Refshalevej/Krudtløbsvej (delprojekt 2). Bevilningen er en tillægsbevilling til forvaltningens eksisterende projekt på Refshalevej.

Borgerrepræsentationen, 1. februar 2024, Projektforslag for ombygning i krydset Refshalevej/Forlandet samt ekspropriation, Indre By

Borgerrepræsentationen godkendte, at Teknik- og Miljøforvaltningens projektforslag for krydset Refshalevej/Forlandet (delprojekt 3) skulle danne grundlag for færdigprojektering og anlæg, samt at bemyndige Teknik- og Miljøforvaltningen til at igangsætte ekspropriation af privat grundareal fra matr.nr. 651 Christianshavns Kvarter (Vandflyverhanga-ren) til brug for anlæg af en dobbeltrettet cykel- og gangforbindelse, der er en forudsætning for at realisere projektet.